

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy óra. . . . 1 kor. Egy óra. 1 kor. 50 fill.
Negyedévre . . 3 . . . Negyedévre 4 . . 50 .

Feladványok:
Kiadók és lapkiadók:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Fejérváriék februárban is kormányozni akarnak.

A Házat elnapolják.

Fejérváry a várba költözött.

Augusztus 21.

A „Debreczeni Független Újság“ budapesti tudósítója az ügyvezető kormány terveiről mindenkor jól értesült, ellenzéki politikussal beszélgetett, aki határozottan kijelentette, hogy a darabont kapitány és társai szinte örülnek a mai helyzetnek, mert azt hiszik, hogy még februárban is kormányon lesznek.

Ezt az értesülést azzal támogatja, hogy egyik miniszter, aki mostanában erősen hinti a port a nemzet szemébe és azt akarja mindenkivel elhitetni, hogy ő dolgozik, a napokban egyik bizalmasának, aki egyik másik intézkedését, mint állandó jellegű kifogásolta, azt felelte: *Nyugodtan intézkedhetem, méltán azt hiszem, hogy mi még a jövő évi február hóban is kormányozni fogunk.*

Ezek a cinikus szavak, amelyek-

nek valódiságát nincsen okunk kétségbe vonni, méltóan jellemzik ennek a kormánynak törvénytelen gondolkodását. Amikor a kormányzatot elváltatták, hirdették, tisztán folyó ügyeket fognak elintézni és most azt tapasztaljuk, hogy az „ügyvezetők“ nagyszerűen érzik magukat, sőt arról értesülünk, Fejérváry Géza tábornagy ur annyira bizik uralmának tartósságában, hogy behurczkodik a miniszterelnöki palotába. Ez annál is inkább nagy feltűnést keltett, mert Tisza István gr. csak a nagy obstrukció lezajlása után, tehát majdnem kilenc hónapról a ki-nevezése után költözött fel a várba.

A Házat elnapolják.

Napok óta lanszirozza a félhivatalos kormánypárti sajtó, hogy a képviselőházat szeptember hó 15-én újra elnapolják. Ezt azzal indokolják, hogy a király szeptember 13-án Budapestre érkezik és az ellenzékkel megegyezést kíván létesíteni. Ezzel szemben ma biztos forrásból arról értesültünk, hogy ez is csak humbug, mint ennek a kormánynak minden ígérete, mert a cél az, hogy az új elnapolás nyomán felzuduló kedélyeket már most lecsil-

lapithassák. Mindezzel a kormány azt akarja elérni, hogy elkerülje a *vád alá helyezési indítvány* megszavazását és azt, hogy hónapokon keresztül a *parlament ellenőrzése nélkül a nemzet akarata ellenére kormányozhasson*. Ezzel szemben a koalíció berkeiben utalnak Justh Gyula ismeretes kijelentésére, amelyet alig néhány nap előtt a vezérő-bizottság is magávé tett, amely szerint a Ház elnöke a hivatalos lapban *közzétett elnapolást tudomásul nem veszi*, ha pedig a parlamentben megkísérel a kormány a Házat hazaküldeni, *ugy a királyi kézirat tudomásul vételét, vagy annak megtagadását a képviselőház belátására bizza*.

Ugyanakkor Justh határozottan kijelentette, hogy az elnapolást törvénytelennek tartja és véleménye szerint a Háznak jogában áll ez ellen felirat alakjában tiltakozni és üléseit folytatni.

Fejérváryféle engedmények.

Ilyenről ugyan eddig még magyar újságnak nem volt alkalma beszámolni, most azonban telekürtölték a lapokat, hogy Fejérváry Ischlbe utazott, ahon-

A lótvuszvirág.

— Mi bajod van? — mi bánt? — szólt az Ur egy enyhe tavaszi éjjelen egy kedvenc csillagához, — már régen látom, hogy eltűnt ragyogásod, homályosan, szomorúan pislikolysz csak; mi fáj? Szólj! Megrezgett a csillag fénye az ijedségtől, végre már nem titkolhatja tovább; nem hallgathat, hisz az Ur szólott hozzá.
— Óh jó Isten, nagy az én fájdalom, az én keservem; ne bánj te engem semmiséget; nagy bánatom kioltja lassacskán fényem s megszűnök lenni, testvéreim, a csillagok miriádjai között, senki sem fogja észrevenni letűnésem, megsemmisülésem.

— Mit gondoljak beszédedről? Te itt fájdalom, bánat és keservről beszélsz, az én közelemben, ahol csak az a dolgod, a hivatásod, hogy az égbolton tündökölj, ragyogj, hogy enyhe fényed a reménység virágát fakassza az emberek szívében, hogy hallgasd a magasabb szférák zenéjét, az angyalok égiszolozsmáját . . .

— Hisz már ezért is megérdemlem a megsemmisülést, hogy itt elégedellen, boldogtalan vagyok, de bocsáss meg óh Uram, én el vágyom innen.

— El innen? Beszélj, miért? És hová?
— Hallgass meg uram, őszinte akarok lenni. Igen, el vágyom innen, hogy hová? Azt kérde? Mesze innen le a földre? És miért? Mert ott él a zöld liget közelében, egy bájos fiatal lány. Szívem csak érte dobog, mert őt szeretem csupán; mindent feláldoznék azért a boldogságért, hogy őt karjaimba zárhassam; csókjáért epedek, rég szeretem már. Hisz eddig is csak érette ragyogtam olyan tulságos fényvel. És észrevettem, megéreztem, hogy estenden sokszor nézett reám nagy kék szemével. — És hozzám szólt, midőn felsóhajtva mondá:
— Hej, de fényes csillag ragyog az égen . . .
— Folytasd!

— Mi az angyalok dalolása ahoz, ha az ő ajkán csengő kacaj kél, szeme ragyogása mellett elhomályosul minden csillag fénye, óh bocsáss le hozzá a földre, szerelme, mére vágyom, minderről lemondok érette, hisz nélküle itt sem akarok lenni, itt fent sincs ragyogás, boldogság: elveszek, letűnök nélküle!

— Csillag, megdöntöd mit beszélsz? Tudod jól, hogy ide soha sem lehet többé visszatérned, ha eltávozol az igaz, — a tiszta boldogság hazajából, az én szolgálótomból!

— Gyötörődés itt még a lét is nélküle óh Uram, még Téged sem vágyiak szolgálói. Tégy igazán boldoggá végtelen jóssággal és mérhetlen hatalmaddal! Kérlek bocsáss le hozzá a földre!

— Nem tartalak vissza tovább, menj. El ne feledd azonban, hogy ide vissza többé nem térhetsz. És az Ur elfordult a szerelmes csillagtól.

Hiába rezgették felé fényüket testvéreikéi, a többi csillagok, ő már rohanva igyekezett le a földre, futtában fényes, szikrazó sávot hagyva maga után.

Már az erdőhöz ért, a házikó ablakai, melyben eszményképe lakott, szokatlanul világosak voltak, kivált a két szélső egész az erdei utig világított; odarohant és benézett az ablakon, nagyot dobbant szerelmes szíve s majd elaléit.

Hőfőhár ravatalon feküdt a szép leányka, gyertyák égtek a körül, sárgás imbolygó fényvel világítva meg a kis szobát, lilium koszoru övezte a leány homlokát, lilium csokor és keresztcske volt imára kulcsolt kezeiben.

Kétségbeesetten sietett a csillag be a leányhoz és zokogva csókolá annak kihűlt, halvány ajkát.

Azon idő alatt, míg ő lefutott hozzá a

Vigyázz! Kékre festett kirakat.

Bérmálásra szükségelt fehér és színes, de különösen szép divatos selyem Batisztokból igen sokat kaptam, a melyeket igen olcsón adok el. Tessék megtekinteni.

Lövy F.

→ Kistemplommal szemben. ←

nan fontos katonai engedményeket hoz. Mi mindezekből egy szót sem hiszünk.

Ujabb merénylet a törvényhatóságok ellen.

Az ügyvezető kormány belügyminiszterre újabb törvénysértéssel akarja az ellenálló törvényhatóságokat megtörni. A miniszteri értekezleteknek éppen ezek a fogamatba veendő erélyesebb rendszabályok képezték a tárgyát és Fejérváry azért utazik Ischlbe, hogy ezekhez a király jóváhagyását megnyerje. Hogy mit terveznek újra az egyelőre nem szivárgott ki, az azonban bizonyos, — hogy jót semmi esetre sem.

Külföldi hírek.

Nem lesz béke.

Az orosz nép hangulata.

Main portsmuthi levelezője előtt Witte valami nyilatkozott, hogy a megjegyzés teljesen lehetetlenné vált és nincsen többé semmi remény a békére. Az orosz meghatalmazottak már elutazásról beszélnek, Witte jövő héten megy Oroszországba.

Mi a Rosewelt szándéka.

Amerikai lapok szerint Rossevelt elnöknek az a szándéka, hogy ama négy pontra nézve, melyek dolgában, megegyezés nem jött létre, választott bíróság döntson, Jakuhira ezzel szemben kijelentette, teljesen ki van zárva, hogy Japán ehhez hozzájáruljon.

Az orosz nép hangulata.

A czár manifesztrumát a lakosság nem várt nyugodtsággal, részben inkább közönyvel, de mindenesetre lelkesedés nélkül fogadta. Ünnepe levén különben is, a várost szombaton este kivilágították és rendőrök

menyboltról, szerelmi vágytól hajtva, addig a leány beteges testét elhagyta a tiszta lelke s felszállott a menybe, az ég Urához, az örök boldogság honába, hol az angyalok karában ő is zengi az édes dalt.

A megtört szívű csillag csak most ért meg, hogy mindent elveszített. Elvesztette, kit oly nagyon szeretett, elvesztette hazáját, pedig ott lenni már csak az rt is boldogság volt, mert legalább láthatta a leánykát, ha estenden kigyult többi csillagtársaival. Most vége ennek; sívár, sötét minden, hisz nem is láthatja! Es vissza sem térhet többé égi otthonába, amelyet hűtlenül elhagyott.

De ime az Ur véghetlen jósága megkönyörült a megtévedt csillagon; hisz ugyis elég büntetés, hogy vissza nem térhet többé csillag testvérei közé, hogy örökre elvesztette azt, kit annyira szeretett . . .

Lótuszvirággá változtatta az Ur a csillagot; csendesen folydogáló vizen virul; nappal összecsukva huzódik meg a virág, széles zöld levelei árnyában, estenden, a midőn a hold méla fénye, misztikus világságot borít a habokra, midőn kigyulnak a csillagok, akkor a lótusz kibontja fehér virágát és sárgás szirmai közül bódító illatot áraszt a magasba, mintegy néma sóhajt küldve szerelmese után, a jobb hazába; kit ilyenkor mindig ott lát; testvérei az angyalok és csillagok között.

S a lótuszvirág, bár távol eszményképétől, mégis boldog; mert legalább láthatja őt, kit oly nagyon szeretett.

Kosztolányi Imréné.

jártak házról-házra, felszólítva a háztulajdonosokat, hogy tüzzenek ki lobogókat. Összesen csak ez a rendőri intézkedés jelezte az új korszak kezdetét, a mi nélkül Moszkva takossága csak a hivatalos lap ideérkezett számaiból tudta volna meg, hogy Oroszország alkotmányt kapott. A manifesztrumot ma olvassák fel a székesegyházban, ezenfelül pedig a zemsztvő, a városi képviselőtestület, a kereskedelmi testületek s egyéb testületek rendkívüli közgyűléseket tartanak avégből, hogy a manifesztrumot és a birodalmi dumáról szóló törvényt ünnepelesen felolvassák. A városi képviselőknek a manifesztrumot hir szerint a czár egyik főhadsegéde fogja felolvasni, aki evégből a napokban Petervárról ideérkezik.

Általános és sok tekintetben kínos feltűnést kelt, hogy az új alkotmány kihirdetése alkalmából elmaradt a politikai bűnösök megkegyelmezése, melyre csaknem egészen biztosan számítottak.

A kisbirtokosok válságos helyzete.

Órlási takarmányhlány.

Saját tudósítónktól.

Augusztus hó 20.

Ismét szomorú idők járnak a gazdaközönségre. A nagy szárazság és az ezzel járó aszály folytán a télen a takarmány hiány olyan óriási mérvű lesz, hogy a birtokosok szarvas marháikat poton áron lesznek kénytelenek elkönyvettyelni, ha a földmívelési kormány vagy a város nem intézkedik, hogy Erdélyből, a hol az idén igen bő takarmány termés volt, kedvezményes áru széna, sarju szállíttassék Debreczenbe.

Városunk határában már második éven át alig terem valami takarmány, a helyzet súlyosságát csak növeli, hogy míg tavaly szalmát a gazdák takarmány gyanánt felhasználhatták, addig az idén a szárazság a szalmát is valósággal alkalmatlanná tette e célokra, de a fő hiba ebben is az, hogy alig termett valami.

Ha az ember kimegy a határra, elfacsarodik a szive, hogy a kukoricza szárazak úgy zörögnek, mint a száraz falevelek. Hát ha még látjuk, hogy egy barázdán alig termett tengeri. Az elszáradt csutkát már most vágja a gazda, hogy takarmányt adhasson a jószágoknak. A felületes szemlélő a mi állatvászárjaink élénkségéből azt következtetheti, hogy az eladási kedv ugyan kivan fejlődve, azonban ha megnézi a gazda arczkifejezését, látja, hogy milyen szomoruan válik meg állatállományától, azonban a takarmány hiány réme kényszeríti, hogy poton áron elvesztesse.

Maga Debreczen városának a Hortobágyon kint levő állatállománya is csak éppen hogy ki fogja birni a telet, és így a közönségnek a város nem adhat át egy szemernyi takarmányt sem.

A városnak vagy önállóan vagy a kormányval karöltve kellene intézkedni, hogy a gazdaközönség existenciáját fenyegető veszélyt valamiképen elhárítsa.

Vármegyénk és vidéke.

Állatbetegségek a megyében.

Az állat megbetegedések számára és területre nézve csökkentek. Veszétség és bőrféreg dühöng Szoboszlón, sertősvész pedig Hajdu-Böszörményben.

Szarvasmarha és lókiállítás. Az állattenyésztés felelőse érdekében a hajduvármegyei gazdasági egyesület szeptember hó folyamán két szarvasmarha és lókiállítást rendez. Az előmunkálatokat az egyesület vezetősége már megkezdte. Az eddigi tervek szerint Nádudvaron és Hajdubadházon szarvasmarha, Hajdunánáson pedig lókiállítás lesz. A kiállítások iránt már most nagy érdeklődés mutatkozik.

Zászlóavatás Komédiban. A biharmegyei Komédiban létekelő, impozáns függetlenség ünnepe folyt le vasárnap a hol felavatták azt a díszes zászlót, melyet Nádányi Károly, a biharmegyei függetlenségi párt elnöke abból az alkalomból, hogy az ugrai függetlenségi párt díszelnökévé választotta, a pártnak ajándékozott, az ünnepélyen Zichy Jenő gróf is megjelent.

Halálra ítélte önmagát.

Az öngyilkos rablógyilkos.

Ötven esendőr egy ember ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad aug. 21.

Már megemlékeztünk arról a vérlázító rablógyilkosságról, melyet Ujlaki Zsigmond takacsmeister követett el egy szalárdi gazda ellen, aki a vásártól éppen hazatérőben volt.

A borzasztó tett hírére az ottani csendőrség azonnal nyomozni kezdett. Arra az értesítésre, hogy a Biharországban rettegett haramia a határszél egyik kukoriczásában van, 50 csendőr vágatott ki. Sikertelenül megalatni a haramia menedék helyét, portyázó tanyáját. Nyomban körül vették tehát a kukoriczást.

Iszonyu harez fejlődött ki a rablógyilkos és a csendőr csapat között. A csendőrök támadtak, a rablógyilkos védekezett. Revolvert rántott és 21 lövest tett a csendőrökre. A csendőrök visszaütöttek s hatoltak a gyilkos felé. Szorongatott pillanatok következtek. A csendőröknek a rablógyilkos lövései miatt veszedelmessé vált a helyzetük, a rablógyilkos előtt viszont két mód volt, vagy megadni magát, vagy meghalni. Utóbbit választotta.

A borzasztó lövések közepette maga ellen fordította revolverét s halantékon lölte magát. Hajnalodott már, mikor a csendőrök is beszüntették a sortüzélést s reá akadtak a haramia holttestére. Látták, hogy halott, de azt is látták, hogy halálát nem csendőrgolyó okozta, hanem önmaga volt bíró s önkézével oltotta ki bűnös életét.

Holttestét a törvényszék orvosa felboncolta s a temetését elrendelte.

A csendőrség azonban nem szűnt meg nyomozni, mert minden jel arra vall, hogy a haramia nem volt egyedül, hanem czinkostársai voltak s hogy Ujlaky Zsigmondnak szervezett bandája volt.

Városi közigazgatásunk.

Debreczen az állatorvosi kongresszuson. A városi tanács mai ülésén Leidl Emil törvényhatósági m. kir. állatorvost és Csák János vágóhídi

igazgatót okl. állatorvost a szeptember hó 5 én Budapesten tartandó nemzetközi állatorvosi kongresszusra a város képviselőjében kiküldötte.

Szélmotor a Hortobágyon. Debreczen városának sok baja van az ártézi kutakkal. Így most legutóbb a Hortobágyon furatott a város, hol kellő élvezhető vízmennyiségre is találtak, azonban csak az a hiba hogy a víz nem akar a felszínre kerülni. A város most szélmotorokkal akarja felhuzatni a vizet. A munkálat már előrehaladott stadiumban van, és a vállalkozó erősen bizik a sikerben.

Heverő szemét. Dr. Sárvány Gyula tiszti főorvos jelentést tett a városi tanácsnak, hogy az utcák piszkosak, elhanyagoltak és az utcáseprők nem teljesítik kötelességüket. Ha már maga a főorvos tesz ilyenről jelentést, hivatkozván a Simonyi-utra, hol napokig hevertetik az összehordott szemetet, — elképzelhető, mennyire indokolt az a napról napra való feljajdulása, panasza a közönségnek és mennyire helyén való épen a lapunk hétfői számában is felhozott eset. A legsürgősebb intézkedést kell megtenni a városi tanácsnak, hogy ennek a türethetetlen állapotnak eleje vétessék. Hétfőn hirt adtunk az Eötvös-utcai bacillus telepről, most a főorvos a megfertőztetett Simonyi-utat tette szóvá. Különben jelentésében maga Sárvány dr. sürgős intézkedést kér a városi tanácstól.

Zilahy kérése. A városi tanács hétfőn tárgyalta Zilahy Gyulának azt a kérését, hogy az 1905. színházi évadot szeptember 15 én kezdhesse meg, egyúttal azt is kéri, hogy 2000 korona költséggel csinál tasson a város négy szellőztetőt. Mindkét kérelemre vonatkozólag a tanács a színházi bizottság véleményét kéri.

A szegényház vízvezetése. Szabados Vilmos és Máthé János a városi szegényház vízvezetési munkálataira benyújtott ajánlatait tárgyalta hétfőn a városi tanács és elhatározta, hogy a két ajánlat közül a Máthé János olcsóbb ajánlatát fogadja el, utasítván a mérnöki hivatalt, hogy ezen czéggel kösse meg a szerződést.

Nincs tifuszjárvány.

A nyitott kutakból inni tilos.

A tifusznak nem a víz az oka.

— Saját tudósítónktól. —

Körner Adolf az egészségügyi bizottság elnöke hétfőn d. u. 5 órára összehívta a bizottságot. Az elnök felhívta dr. Sárvány Gyula főorvost, hogy a mi lapunkban közölt tifuszjárvány ügyében tegyen véleményes jelentést.

A főorvos hesszasan vázolta a helyzetet és beszédében hangsúlyozta, hogy az idén sem nagyobb mérvű a tifusz, mint tavaly volt, azért aggodalomra egyáltalában nincsen ok. A betegek száma összesen 28, ebből is 16 a kültelki lakos, és így járványról szó sem lehet.

A megejtett vizsgálat folyamán konstatació, hogy a kutak vize semmi féle fertőző anyagot nem tartalmaz. Ennek dacára indítványozza, hogy a bizottság írjon át a tanácshoz, hogy az ártézi kutak és vízveze-

tékek kérdését lehetőleg gyorsan rendezze, mert ha ezek az intézmények elkészülnek, a jelenben elég magas számban előforduló tifusz esetek a jövőben minimumra fognak redukálódni:

Ugyancsak indítványozza, hogy a bizottság, a nyitott kutakat feltűnő figyelemmel táblákkal lássa el, amelyből a közönség megtudja, hogy nem jó e kutak vize, csak állatok itatására alkalmas és ennél fogva embernek *abból inni tilos*. A főorvos a tifusz közvetlen okát az éretlen gyümölcsnek rendkívüli fogyasztásában látja.

A bizottság Körner Adolf jelentését és a főorvos előterjesztését egész terjedelmében egyhangulag elfogadta.

Egyházak és iskolák.

Egy év Debreczen iskoláiban.

Az értesítők nyomán.

Az ifjúság segítését értesítő nem említi.

A mi még kiemelkedő mozzanat volt ez évben az iskola életében, a következőkben említhetjük fel.

A tanári kar mindent megtett a növendékek erkölcsi nevelésére. Naponként és ünnepnap résztvettek a növendékek a szent miséken, a szent áldozásokon és a szent beszédeken és a szokásos egyházi körmenetek. És tartott egyházi ünnepélyeket. A hazafias érzést a hazafias ünnepélyek istápolták.

Az egészségügy általában jó volt, ennek szolgálatában állott a tornajáték; télen pedig az intézetben lévő korcsolya pálya, nyáron a szép és árnyas udvar. Sajnos azonban az intézetnek két növendéke dőlt ez évben a korai sirba.

Az intézettel internátus van kapcsolatban közvetlen a szegény sorsu iskola nővérek vezetése alatt. Ez idén 43 növendéke volt. Ellátási díj 460 korona, a két felső intézeti tandíjjal együtt 500 kor. Azonkívül több apró díj fizetendő.

Szeptember 1—2. napján vannak a különböző vizsgálatok. 4—5—6-an beírások, az első két napon csak katolikus növendékeket vesznek fel.

Fizetni kell az elemi iskolában 24 koronát (fél tandíj stb.), a polgáriban 29 koronát, a tanítónőképzőben 54 koronát.

Ezen értesítő adatai is meggyőzhetnek bárkit, hogy a Svetits tanintézet sem marad többi intézeteink mögött semmi tekintetben, mert a vezetők mindent megtesznek úgy az oktatás, mint az erkölcsi nevelés érdekében.

A tanítókönzö intézet értesítőjét mind- ezeitől nem tudtam kézhez kapni, a mint hozzájuthatok, azon életerős intézetről is be fogok számolni.

Lássunk most már egy általános képet Debreczen iskoláiról a pedagógia és a modern fejlődés kívánalmai szempontjából.

A mint tehát láthattuk, megfeleltek a beléjük helyezett reményeinknek. Közép és magasabb fokú népiskoláink célja kettős, első és természet szerű fő célja a tanítás, növendékeinek ismeretét gyarapítani, azokat a tudással, a reális ismeretekkel az élet küzdelmeire felfegyverezni. E tekintetben majdnem egy színvonalon állanak iskoláink. — Hiszen láttuk a statisztikából, hogy 15 20 30 százalékra megy a jeles és jó tanulóknak perzentje. A mi első sorban a jól tanító tanárság érdeme. Ezzel szembenjáll 45-48 58-71 százalék elégséges növendék, míg a megbukottak 2 5-6 7 és 3 százalék közt ingadoznak. De nem csak ezek az adatok szólnak az iskolák tanításának teljes menetéről, hanem tanuskodik az a készség is, a melylyel az egyes iskolák a tanítás segítő eszközeinek gyarapítására törekedtek. Továbbá, hogy a kirándulások rendezésével a növendékek közvetlen szemléleti körét is igyekeztek gazda-

gitani. Jóllehet már az egyes intézeteknél megtettem észre vételeimet, lehetetlen, hogy ép most, midőn a vallás és közoktatásügyi ügyvezető miniszter is most kiadott rendeletében oly fontosnak tartott i kolai kirándulásokról intézkedik, s azoknak sikere és lét-rejövetele érdekében még a kísérő tanárok utiköltségét megtéríti és napidíjat adat nekik — ki ne emeljem a reál iskola ezen téren tapintatos eljárását. Mert ezen iskola ép a leghelyesebb keretben mozgott, a mint ott említettem, s a mint az új miniszteri rendelet is osztályozza első sorban a város, majd a közel vidék és az ország nevezetesebb helyei (kapcsolatban a torna versenynyel.) Ez volt a reál iskola kirándulási tervezete.

(Folytatjuk.)

A halápi tanítói állásra a kitűzött ideig harminczkét pályázó jelentkezett, köztük nő is. Az állást a községi iskolaszék fogja betölteni.

Gyermekgyilkos cselédleány.

Aki saját gyermekét megmérgezi.

Kovács Julis cselédleánynak nemrégiben gyermeke született, ezzel a leányzó megszerezte a képesítést a szoptatós dajkaságra és miután Budapesten Bajnok utca 1. sz. alatt helyet talált, kiadta gyermekét Pusztá-Pásztóra Bozsik Jánosnénak, egy földesgazda feleségének.

Aminap a gyermektartásért pénzt kellett volna küldeni Pásztóra, de pénz helyett levél érkezett, amelyben Kovács Ilona berendelte Bozsik Jánosné, hozza be a gyermeket, mert addig nem fizet, míg a gyermeket nem látja. Bozsik Jánosné tegnap bejött a gyermekkel és elment Kovács Julis helyére, ahol a leány átvette a gyermeket és bevitte a cselédszobába.

Kis idő múlva az asszony a cselédszobából gyermeksikoltozást hallott, de mire be akart menni, az Ilona már kijött onnan és azt mondotta, nincsen a gyermeknek semmi baja, odaadta Bozsiknének a havipénzt és azt mondotta, utazzék azonnal haza.

Az asszony bement a gyermekért, az az ágyon feküdt és csendesen nyöszörgött. Bozsiknének úgy rémlett, mintha a kis leány nyelve megfeketedett volna és erre figyelmeztette is Kovács Ilonát, aki azonban ügyet se vetett a dologra, azt mondotta, a gyermek bizonyosan sokat szoptott és ujra nógatta az asszonyt, utazzék haza.

Mire azonban Bozsikné az utcára ért, már a gyermek ajkai is feketék lettek, a megijedt asszony egy arra jövő urat szólított meg és azelőtt fejezte ki gyanuját, hogy a gyermekkel történt valami.

A megszólított egy közeli orvoshoz vezette az asszonyt, ez pedig a gyermekkorházba utasította. Mire odaért, a gyermek már nagyon rosszul volt és a kórház kezelő orvosnő, dr. Tóth Irén megállapította, hogy a gyermeket *lugkövel megmérgezték*.

Bozsikné most már jelentést tett

a rendőrségen, ahol Kovács Julist azonnal kihallgatták.

Kovács Julis persze tagadja a terhére rótt cselekményt és azt mondja, ő a gyermekkel semmit sem csinált.

Csodálatosképen a leányt nem tartóztatták le és pedig azért, mivel rendes szolgálati helye van, ahol egy öt hetes csecsemőt szoptat, onnan tehat a leányt hirtelen elvinni nem lehetett a gondjaira bizott gyermek egészségének veszélyeztetése nélkül.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi telefon sz. 339.

Szerkesztőségi ó. : d. e. 8—12 d. u. 2 ó. éjjeli 2 ó.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-utca 47 szám.

— **Szávay és a mezővárosi agyagipar.** A szolnoki „Független Hírlap”ból olvassuk a következőket:

A mezővárosi agyagipari remekeket igen széles körben ismerik és nagy előszeretettel vásárolnak, ha a készítőjük Badár Balázs uramnak olyan készlete volna, a melyvel az élénk keresletet kitudná elégíteni. Azokat a szebbnél szebb és valódi magyar stílusú agyagműipari tárgyakat Badár Balázs mind maga készíti és bármennyire biztatják, nógatják s rendelkezésekkel elhalmozzák, ökelme nem esik ki a sodrából, hanem váltig azt hajtogatja, hogy aki nem várhat az ő készítményeire az ne is áhitozzék rájuk, mert ő annyit készít, a mennyit becsületesen meggyőz és azután aki kapja, az marja. Hiába biztatták Badárt a jó emberei, hogy üzemét terjessze ki, társul is ajánlkoztak sokan, hogy nagyobb szabású anyagipari telepet létesíthessen, azonban ökelme nem mozdult ki az ő újvárosi kis műhelyéből, hanem szorgalmasan gyurta, alkitotta azokat a gyönyörű kancsókat, tálakat, fali díszeket, melyek messze földön híressé tették Badár Balázs nevét. Végre a debreczeni kereskedelmi és iparkamara ügybuzgó derék titkára Szávay Gyula, megsokalta ennek a speciális magyar korsós művésznak a tulságos szerénységét és nagy nehezen felköltött benne egy kis ambíciót a továbbképzésre és miután sikerült részére a kereskedelmi tanulmányut czéljaira 200 korona segélyt engedélyeztetni, Badár Balázs uram bizonyára nehéz szívvvel fog felkerekedni, hogy újvárosi kis műhelyét a budapesti központi anyagműipar nagyszabású műhelyével két órára terjedő tanulmányozás végett felszerelje.

— **Szekerek kerekel alatt.** Furcsa kis karambolnak voltak szemtanúi azok, akik tegnap reggel a Csapó-ú. jártak. Ott hajtott ugyanis Harangozó István Árpád tér 10. sz. a. lakos ügyetlen hajtásával neki ment Szabó Mihály talyigásnak. Eközben utja Balló Józsefnét ott vitte el. Akit az összeakadt szekerek elütöttek. A véletlen szerencse folytán azonban csak öt napig gyógyulható sérüléseket szenvedett. Az ügyetlen szekereset a rendőrségnél feljelentették.

— **A levelező lapok postai mizériái.** Egyik munkatársunk tollából közöltük azokat a mizériákat, amelyek a képes levelező lapok kézbesítése körül tapasztalhatók. — E közleményre a nagyváradi postaigazgató a következő levelet intézte lapunkhoz: Becses lapjának folyó évi július hó 27-iki 202. számában „Társas élet” cím alatt megjelent cikkre, melyben a cikk rója a magán ipar által előállított levelező

lapokra vonatkozó postai szabályokat bírálja, a következőkben értesitem, téves az az állítás, hogy a postai szabályok a magán ipar utján előállított levelező lapokra alkalmazott idegen nyelvű felírások törlését kívánták. A szabályok csak azt kívánták, hogy a Magyarország területén feladott levelező lapokon, de csakis ezeken, a magyar nyelvű felírás megelőzze az idegen nyelvű felírásokat. E szabálynak eleget tehet a közönség az által is, ha a különböző nyelvű felírások fölé kézírással alkalmazza a magyar felírást, de ha ezt elmulasztja is, ennek büntető következményei nincsenek. A mi a czimoldalra irt közleményekkel postára adott képeslevelező lapokat illeti, tudni kell, hogy a közleménynek a czimoldalra való följegyzést a nemzetközi postászerződés szabályai tiltják és hogy az ily levelezőlapokat levelek módjára rendelik megportózni. A czimoldalon vonással ketté osztott levelezőlapok különben csak ujabban jöttek forgalomba és mostanig még csak egyes országok engedik meg azok használatát. A kereskedelemügyi m. kir. Minister ur különben már intézkedett, hogy az ily levelező lapokat akadálytalanul fogadják el és kézbesítsék. Nagyvárad, 1905. aug. 16. Schöpflin, kir. tan. pt. igazgató.

— **A bűn útján.** Kellemetlen meglepetésben volt része Faragó István Hatvan utczai kert II. j. 52 sz. alatti lakosnak. Hétfőn délelőtt 320 korona értékű arany óráját és lánczát kitette az asztalra s alig fordult egyet-kettőt, már az óra lánczostól együtt eltűnt. Nagy kavarodás támadt. Kutatni kezdett a tolvaj után. Annak nyomára azonban nem tudott jutni. Csak estefelé esett gondolkodóba, amikor is András nevű fia nem jött haza a rendes időben. Minthogy a fiu már huzamosabb idő óta nagyon rossz viselkedést tanúsított, minden gyanuja a fiura esett. Jelentést tett az esetről a csendőrségnek. A csendőrség az erélyes nyomozást megindította, annak azonban eddig pozitív eredménye nincs.

— **Kamara közgyűlése.** A kereskedelmi és Iparkamara 1905. évi augusztus hó 31-én, csütörtökön délután 3 és fél óra kor tartja nyári szünete után első rendes közgyűlést. A közgyűlés fontosabb tárgyai a következők: — Elnöki előterjesztések. — Titkári jelentés az ügyforgalomról. — Miniszteri elintézkedések a kamara előterjesztéseire. — Ösztöndíjak adományozása. — Az 1906. év költségvetése. — A törvényhatósági ipartanácsok megalakítása. — A m. kir. honvédség 1906. évi lábbeli szükséglete. — A cséplőgéptulajdonosok megrendelégvűitési joga. — Kender kikészítő gyár létesítése T. Roffon. — Agyagipari gyár létesítése Nagyszőlősen. — Ipari és kereskedelmi véleménymondások. — Vásárok, vámok, helypénzek. — Métermérték és koronaszámítás kötelező elrendlése. — Törökszentmiklós házalási szabályzata. — Husárszabási ügyek. — A kéményseprő állás betöltése Jászberényben. — Kérvények szakiskolai segélyek iránt. — Indítványok.

— **Váltóhamisító férfiú.** A megfontolatlanság épen olyan nagy bűn, mint a könnyelmű, mihaszna élet. Száz meg száz ifjunak, meglelt embernek okozta már vesztét. A pénz után való vágyakozás, a pénz kabzsisága sokakat temetett el. Ilyen esetet jelentettek be hétfőn a rendőrségnek s ilyen okokból súlyodt a bűn karjai közé egy jobb családból való, és nem is gyermek korból való, meglelt férfiú. Nevét ki-

méletből nem akarjuk közölni, mert hiszen alapjában véve az a pénz összeg, aminek megkapásáért tilos eszközökhöz nyult, oly kevés, hogy említésre sem méltó. Egyik helybeli bankközvetítőnél megjelent a bűn útjára tévedt férfiú és egy 150 koronás váltót felmutatva, annak leszámítolását kérte. A bankközvetítő bevitte a váltót, amely 150 koronáról szólott, a takarékos és hitelintézethez. Itt, mert gyanusnak tünnek fel az aláírások, nem számították le. Harmadnapra aztán a bankiroda tulajdonosa távollétében helyettese elvitte az első debreczeni takarékoshoz, itt hitelt kaptak az aláírásokra s azt ki is fizették. A takarékpénztártól a feleket a leszámítolás után értesítették, azok megépödvé mentek fel szombaton a bankba és kijelentették, hogy aláírásuk hamis. A bankiroda főnöke vasárnap délelőtt elutazott, meghagyta irodavezetőjének, hogy hétfőig a váltóhamisítóval intézze el a dolgot. A bűn útjára tévedt férfiú hétfőn tényleg megjelent a bankirodában s a 150 korona felét elhozta, de nem fogadták el. Hétfő estig kapott halasztást a rendezésre, természetesen ügyét rendbehozni nem tudta. A takarékpénztár erre megtette a feljelentést a rendőrségen, a hol beismerte a hamisításokat. Az ügyiratokat áttették a kir. ügyészséghez. A váltóhamisítás részleteinek is birtokában vagyunk, de azt kiméletességből ezuttal elhallgatjuk.

— **Ujabb tifuszesetek.** Hétfőn újabb megbetegedéseket jelentettek be. A védekezést fokozottabb mérvben fogják foganatosítani. A tegnapi egészségügyi bizottsági ülésen a főorvos a tifusz megbetegedéseket nem tartja járványnak, csak szórványos megbetegedéseknek.

— **Tessék ügyelni a zsebekre.** Utóbbi időben igen sok zsebtolvaj fordult meg Debreczenben. Bár a rendőrség naponként tolonczolja ki őket a városból, mindazonáltal egér utakon visszatérnek. Egy ilyen szemfüles zsebmetsző kutatta ki özv. Turóczky Mihályné zsebet kenyérbevá árlás közben. A rendőrség erősen kutatt.

— **Vasutasok mozgalma.** A vasuti altisztek Ajtay Sándor elnökielte alatt népes értekezletet tartottak hétfőn délután a kőbányai sörcsarnok kerületében. A több százra menő tömeg egyhangú lelkesedéssel elfogadta az előkészítő bizottság előterjesztéseinek főbb pontjait. Az előterjesztés vasutasaink jogos kívánságait foglalja össze és arra kéri a kereskedelmi minisztert hogy:

1. A magyar királyi államvasutaknál érvényben levő altiszti rangsorozatból kiemelni és a hivatalnoki és altiszti rangsor közé ékelendő egységes és összesített segéd-tiszti rangsorba besorozni.
2. Méltóztassék a segéd-tiszteket és családját a II-ik kocsiosztályban való utazhatásra följogosítani.
3. Méltóztassék intézkedni, hogy a segéd-tiszti kinevezésnél, kvalifikáció tekintetében is közelebb hozassák a segéd-tiszti státus a hivatalnokokéhoz; kérjük e célból, hogy a már szerzett jogok érvényben tartása mellett, ezentul a 6 középiskolai végzettség feltétlenül megköveteltessek.
4. Méltóztassék intézkedni, hogy a segéd-tiszteket az eddig természetben szolgáltatott ruha helyett, Nagyméltóságod böles

belátása szerint megállapítandó ruhaátalányban részesüljenek és egyenruházati megkülönböztetésünk akként szabályoztassék, mint az a m. kir. posta segédtiszt és postatiszt között szokásban van.

5. Méltóztassék engedélyezni, hogy a lakáspénz a segédtisztek részére a kezelők lakáspénzének megfelelően szabályoztassék és természetben való lakás élvezése esetén a lakbér különbözet megadassék.

6. Végül a segédtiszt rangfokozatokat a posta és távirda segédtiszt rangfokozatok elnevezéseinek megfelelően kérjük szabályozni.

A memorandumot külön küldöttség fogja átnyújtani Vörös kereskedelemügyi miniszternek. A kiszivárgott előzetes vélemények szerint a miniszter már a legközelebbi időben intézkedni fog, hogy a derék altisztek kérélmé, akiknek a vállain igazán sok teher van, kedvező elintéztést nyerjenek.

— **Betörés.** Vasárnap nagyon rossz napja volt a rendőrségnek, egyik betörést a másik után jelentették. Ilyen betörésről tett jelentést Félégyházai 16-ik huszárszázadbéli közlegény. Ugyanis míg ő távol volt, addig ismeretlen tettes gazdája L. R. főhadnagy lakására betört s onnan sok ruha és másnemű cikkeket ellopt. A rendőrség már nyomom van.

— **Mig a papok mulatnak,** addig a szegény éhez az csibész beugrik az ablakon és amit meglát felmarkolja és ugyanazon az uton amelyen jött elfut. Szakasztott így történt ez vasárnap d. u. a róm. kath. plébánián, ahol a püspök asztalánál nagy mulatság volt a bérmáló Belopotocky Antal dr. tábori püspök tiszteletére. Ezalatt az épület tulsó szárnyára osont egy vakmerő betörő, ahol a káplánok szobái vannak. Az egyik ablak, amely a folyosóra nyílt, nyitva volt, bent pedig az ágyban betegen fekvő az egyik káplán. A torzonborz alak habozás nélkül beugrott az ablakon és egyenesen a szekrénynek esett. A beteg pap ijedtében elkialtotta magát, amire a tolvaj megijedt és menekülni akart. Az ablakon sikerült a folyosóra, onnan az utcára jutnia, de a szolgaszemélyzet tűzbe vette és a 66. sz. rendőr hosszas hajszá után letartóztatta. Az elzúllott alak **Nadányi Albert** 46 éves jegyzőségének mondja magát. Valamikor jobb napokat látott, de fokrófokra súlyodt. A rendőrség a vizsgálat befejezése után átadja az ügyészségnek.

— **Kezdődik a vadászat.** Lassankint lekerül a szegről a Lancaster, az akasztékos tarisznya, meg a többi vadász portéka a naftalin szekrényből, előszedik a zöldszegélyű s agancsgombos loden ruhákat, hogy kiszellőztessék, mert immár elkövetkezett a vadászat ideje. A fiatal vizslákat most vezetik be a fűrjezéssel a nemes sport körüli szolgálat teljesítésének ismereteibe. A zsom békos berkek fiatal ruczáit is most szedik fegyvercsőre. Az öreg gácsir most tanítja a fiatalokat repülni, most legkönnyebb ledurantani s most legizletesebb a husok is. A kezdő settereknek igen jó iskola a tokos réce vadászata. E hónap első napjain már szabad a vadászat fogolyra, fáczánkakasra, augusztus 15-én tul már a tapsifüleseket is fonyegeti a veszedelem. Az igazi vadász azonban augusztusban még nem lő nyulat, mert még mindig nagyszámmal vannak fias anyák.

— **Halálozások.** Meghaltak: Móré Eszter ev. ref. 4 éves, Oláh János g. kath. 55 éves, Tömösvári Margit ev. ref. 9 napos, Diószegi Andrásné ev. ref. 36 éves, Zsigó Lajos ev. ref. 37 éves, Szabó Zoltán ev. ref. 12 hónapos, Nagy Maria ev. ref. 1 hónapos, Kecskés Mihályné ev. ref. 74 éves, Tóth Istvánné ev. ref. 78 éves.

— **Legénykedett.** Nehány vasdarabocska hever a rendőrségnél, mint bűnjel. Garai Balázs Hadház utca 5. sz. a. lakos vitte azokat oda. Azt panasolta, hogy olyanokkal dobálta meg az utcán Kiss László. A legénykedő férfit megfogják szelidíteni.

— **Adományok.** A siketnémák részére a következő adományokat vettem és nyugtázom köszönettel: Hibján Ferencz Nyiregyháza 1 k. 4 fil., Debreczen város felévi segélye 1000 kor., Hajdúvármegye felévi segélye 400 kor., egy templom társaság 12 kor., a debreczeni tisztviselők önszegélyező egyesülete néhai elnöke, Lengyel Imre elhalálása alkalmával koszoru megváltás címen 20 kor. Füleky Pál pénztáros.

— **Debreczeni birtokváltások.** Balog Ferenczné Tóth Eszter veszi a pusztá Ebri 128 sztkvben foglalt 20 hold 1028 négyzet öl tanya földet Balog Mihálytól 10000 kor. — özv. Gubás Jánosné Iratosi Eszter veszi a debreczeni 8021 sztkvben foglalt 280 négyzet öl házhelyet Nagy Józseftől 330 kor. — Varga József és neje Varga Zsuzsánna veszik a debreczeni 8021 sztkvben foglalt 140 négyzet öl házhelyet Nagy Józseftől 330 kor. — Andrezs Kálmán és neje veszik a debreczeni 4657 sztkvben foglalt 828 négyzet öl Hatvan utcai kerti szőlőt Nagy János és neje Balogh Eszteről 5000 kor. — özv. Demjén Sándorné veszi a debreczeni 1231 sztkvben foglalt homok utca 71 sz. házat László Mihálytól 1770 kor. — Bagdi István és neje Dalmi Eszter veszik a debreczeni 484 sz. tkvben foglalt Rakovszky-u. 5 sz. házat Varga István és neje Kovács Juliánától 3000 kor.

— **Hütlén férj.** Tóth Mihályné sirva állított be ma a rendőrségre s itt azt a panaszát terjesztette elő, hogy férje őt mindegyre üti, veri, a hütlén férj ellen a vizsgálatot megindítják.

— **Szélhámós.** Uriasan öltözött nő mások nevében házról házra járt s szegényeknek kéregetett. Azonban a kéregetésre sem megbízása nem volt, sem pedig nem arra a célra fordította a pénzt. Ezért tehát feljelentették.

— **Arany Bika mulató.** A műsor-nak két meglepő újdonsága volt ma. Az egyik az új bohózat, a doktor szerelme, melyen a közönség mindvégig sokat nevetett, a má ik Wandrey (Várad) nővérek, kik megnyerő külsejükkel, csinos arc és elegáns costumjukkal hatást gyakoroltak a közönségre. Ma is, mint rendesen, jól mulattak Grünau Pódi hamorral telt kuplén. Jackson a néger nő pedig majd kidőlt a sok tánczótól, annyira tapsoltak.

— **Uj polgári és katonai szabó ület** nyílt a Kossu u. utca 8 sz. a. Tulajdonosa Zöld József előnyösen ismert szabász. Fel hívjuk olvasóink figyelmét mai lapunkban között hirdetésére.

TAVIRATOK.

Nyiri mandátuma.

Budapest, aug. 21. A Magyar Hirlap illetékes helyről vett értesítés alapján érdekes kívánságot közöl Nyiry volt honvédelemügyi minister mandátuma ügyében. A petitionáló párt ugyanis azt a kérelmet terjesztette elő a királyi kuriához, hogy Nyiry Sándor lemondásával a petitió tárgyalása ne vétessék le napirendről, hanem annak tárgyalása folytattassék, s a lefolyás után, ha az Nyirire volna terhelő, akkor új választások mellőzé-

sével Darányit jelentsék ki megválasztott képviselőnek. A kuria még nem döntött sem egyik, sem másik irányban. Tehát mindaddig, míg ez bekövetkezni nem fog, az újválasztásokra vonatkozó készülődések idő előttiek s a kombinációk sem birnak komoly alappal. Hir szerint a kuria az eljárást nem szünteti meg.

Polónyi beszámolója.

Budapest, aug. 21. A nemzeti követelmények lelkes harczosa Polónyi Géza vasárnap Kézdivásárhelyre utazik, hogy itt küldöinek beszámoljon. A kézdivásárhelyiek ünnepélyesen fogják fogadni agilis képviselőjüket. Polónyit utjában több vezér politikus fogja kísérni.

Fejérváry okoskodik.

Budapest, augusztus 21. Fejérváry miniszterelnök kiegyezési programjával a koalíció vezér politikusai közül ma többen foglalkoztak. Általános a vélemény, hogy Fejérváry újabb cselszövésével nem fogja elérni célját s valószínű hogy politikusaink Fejérváryval szóba sem fognak állani. Fejérváryval erre is el van készülve s ha látni fogja, hogy okoskodása ismét csödbe jutott, javasolni fogja az uralkodónak a ház ismételt elnapolását. Ezzel véli még kormányát továbbra is életképesé tenni.

Ministerek találkozója.

Bécs, augusztus 21. Fejérváry báró miniszterelnök ma ide érkezett. Indóháznál találkozott Vörös magyar és Call osztrák kereskedelemügyi miniszterekkel, Vörös kereskedelmi miniszter a kereskedelmi szerződések dolgáról tett jelentést Fejérvárynak. A miniszterelnök 2 órakor délután tovább utazott.

Torontálmegye közgyűlése.

Nagybecskerek, augusztus 21. A vármegye ellenállását kimondó határozatát Fejérváry darabont kapitány Kristóffy belügyi intézővel egyetértőleg megsemmisítette. A főispán e megsemmisítő rendelkezés tárgyalására, a megyei bizottsági tagok kívánságára szeptember 11-ére rendkívüli közgyűlést hívott egybe.

Justh a király előtt.

Budapest, augusztus 21. A „Nap“ nagy szenzációt közöl. — Állítólag jól értesült forrás szerint a király Justh Gyulát a Ház elnökét audienciára Ischlbe hívja, ahol személyesen adja át a képviselőházat elnapoló királyi kéziratot.

A császár miniszterei Ischlben.

Ischl, augusztus 21. Gautsch osztrák miniszterelnök, Goluchovsky külügyminiszter, Fejérváry ügyvezető miniszterelnök hétfőn délelőtt Ischlbe érkeztek. A király külön kihallgatáson fogadta előbb az osztrákminiszterelnököt, utána a császáriháza minisztereit végül a darabont kapitányt, aki elmondta császári urának, hogy Ma-

gyarországon minden rendben van és kérte, hogy adjon neki felhatalmazást hogy szigorú rendszabályokat alkalmazhasson a renitens vármegyék és törvényhatóságok ellen.

Merénylet a király ellen.

Berlin, augusztus 21. Az itteni rendőrség letartóztatta Joures Ferencz nevű anarkistát, aki I. Ferencz József ellen merényletet akart elkövetni. A rendőrség minden lépését figyelemmel kísérte, míg hétfőn reggel kilétéről feltétlen bizonyosságot szerzett és letartóztatta. Lakásán házkutatást tartottak, amikor megtalálták nála a berni anarkista szövetség titkos ítéletét, amely szerint Ferencz József királyt halálra ítélték.

Fejérmegye a kormány ellen.

Székesfehérvár, augusztus 21. Fejérmegye törvényhatóságának hétfői rendkívüli közgyűlésén szenvedélyes jelenetek játszódtak le. Fiáth Pál főispán a közgyűlés tiltó rendelkezése dacára felterjesztette a vármegye passiv resistenciát kimondó határozatát a helyi kormányhoz. Kristóffy itt sem tett kivételt, hanem megsemmisítette a vármegye határozatát. A közgyűlésen Saar Gyula nagy birtokos vehemens támadást intézett a főispán ellen és végül azt indítványozta, hogy a törvényhatóság a miniszter rendeletét ne hajtsa végre, hanem helyezze irattárba.

Az orosz fantázia.

Páris, augusztus 21. „Echode Páris” című lap a csári udvar csaloka ábrándszerű reménykedéséről számol be. Az oroszok azt állítják, hogy a japánok csak azért kaptak kölcsönt, mert azt hitték a pénzügyi körök, hogy Oroszország hadi kárpótlást fizet. Miután Oroszország a béketárgyalások során határozottan kijelentette, hogy erre nem hajlandó, Japán többé seholy kölcsönt nem fog kapni.

II. Vilmos és az orosz alkotmány.

Berlin, augusztus 21. A berlini lapok nagyrésze azt állítja, hogy Miklós császár Vilmos német császárnak, a legutóbbi találkozásuk alkalmával megmutatta az általa készített alkotmányt. A német császár azt tanácsolta, hogy lehetőleg azonnal hirdesse ki és léptesse életbe.

Világjáró angolok Debreczenben.

Az angolok nem mennek ki Hortobágyra.

A fogadtatás részletei.

— Saját tudósítónktól. —

A világjáró angolok már Magyarországon vannak. Eljönnek hozzánk is, hogy megnézzék városunkat. Az angol társaság, mint Tátra-Lomniczról jelentik, már odaérkezett s több érdekes kirándulást fog tenni a Tátra-vidéken. Az érkezőket Poprádfelkán várta Sztörényi Béla és Golonya Jenő a Hungary angol folyóirat szerkesztője. Golonya be-

széddel üdvözölte a vendégeket, a kiknek nevében vezérük Shrubsole válaszolt. Kiemelve a nagy szeretetet és becsületet amelylyel a magyarok iránt viseltetnek.

Tátra-Lomniczra a vendégeket nagy számú díszes közönség várta. A zenekar a Rákóczi indulót, majd az angol himnuszát játszotta, a melyet a közönség kalaplevéllel hallgatott meg.

Az állomás peronján Radisics Jenő, az országos magyar iparművészeti múzeum igazgatója angol beszéddel fogadta az uritársaság tagjait. Először Shrubsole üdvözölte, a kinek köszönetet mondott a magyarok iránt táplált szimpátiájáért és a szöveglatokért, melyeket a magyarok érdekében tett. Megköszönte ezután a társaság összes tagjainak, hogy elfogadták a meghívást s eljöttek az országba, a hol mindenki nagyra becsüléssel, — ugyyszólván csudálattal viseltetik az angol nemzet iránt. E szavak után ismét Shrubsole mondott köszönetet a lelkes fogadásért.

Este tiszteletükre lakomát és hangversenyt rendeztek. Hooper angol milliomas is a vendégek között van, a ki a vörösvágási opálbánya készletét akarja megvenni.

A „Hungary” szerkesztősége, a mely ezt a szép mozgalmat kezdeményezte, ma sürgőnyileg fordult városunk polgármesteréhez, amelyben jelezte, hogy a 26 egyénből álló angol társaság f. hó 26-án este 10 óra és 26 perc körül érkezik Debreczenbe. A városi tanács magyaros vendégszeretettel fogadja az érkezőket és minden intézkedést megtett, hogy városunkban az angol vendégek jól érezzék magukat.

Az angoloknak a nagy meleg folytán a legjobb reményük vált semmivé, mert a polgármester sürgőnyileg tudatta a társasággal, hogy a Hortobágyon minden szál fű annyira lesült, hogy a területnek jelenleg semmi érdekessége sincsen. Így az angol vendégek ki sem mennek a pusztára. Debreczenben két napig időznek és 28-án délután elutaznak körülből. Az angol vendégek sorra megfogják szemlélni a város nevezetességeit is.

Az angolok vallásosságát mutatja, hogy kifejezett kívánságukra a nagytemplomban f. hó 27-én istentiszteletet hallgatnak végig.

Mi az ujság?

Kisérleti nyul. Bécsben a napokban halt meg Gelly Magdolna, ki a legsajátságosabb módon kereste meg a kegyerét. Gelly Magdolna vagy 23 év óta tanulmányi és kísérleti objektum volt a bécsi orvosi egyetemen. Gelly asszonyt erre a sajátos foglalkozásra sajátos szervezete tette alkalmassá. Szerveinek mozgása teljesen akaratától függött. Pl. hangszalagjait perczekeken át tudta mozdulatlan állapotban tartani, még akkor is ha megérintették s így a növendékek egész gégefödöt vizsgálhattak. A gégefővel együtt mi más élő embernek sohasem sikerül. A szerveknek nyálkahártyájának olyan érzékenységgel bírt, hogy mindig megtudta mondani az eszköz fekvését és helyét, melyet pl. torkába tettek s így a növendéket mindig rávezette az esetleges tévedésre. Sőt mesterségesen akadályokat is tudott gördíteni a vizsgálat elé. Gelly asszony nagyon sok pénzt keresett, de el is költötte, mert kitűnően élt.

Inzultált tanár. Botrányos jelenet játszódott le a minap egy alföldi vonaton. A jelenet hőse egy gavallér, abból a fajtából, amely csak látszatra az, de igaz mivoltában bárdolatlanabb a durvább lelkületű, az utcán növekedett ripóknél, S. J. fiatal tanár szűn idei utjáról hazafelé utaztában egy II. o. teljesen üres kocsiban fekvő pihent. Éjfélkor Hódmezővásárhelynél több utas szállt föl. Ezek közé tartozott az a társaság is, melynek élén egy V. A. nevű budapesti illetőségű utazó

felszakította annak a II. o. kocsinak az ajtaját, ahol a szegedi tanár pihent. A főriestelt kisasszonyt bántotta a dolog, hogy az utas a kupé zárt ajtaját a nála lévő kulccsal fölnyitva, éppen oda szált, ahol ő pihent. Valami megjegyzést tett a busszus hölgy, mire csakhamar feleselgetés támadt. A mind hesebbé vált szóváltás során az indulatba jött utazó annyira megfélekedett magáról, hogy a tanár arcát ütötte. Az erős ütés következtében a brutális módon inzultált hölgy arca egészen földagadt, sőt a füle dobja is megsérült. A gavallér ellen, akinek kvalifikálhatatlan cselekedete a vele utazó urcsaládót a legkínosabb zavarba hozta, a bántalmazott tanár az illetékes büntetőhatóságnál följelentést tett.

Mikor a rab szeret. Bünt elkövetni igen könnyű dolog, büntől mosakodni nehezebb. Aki egyszer fegyházban ült, nem feledik azt el neki, ha még annyit vezetelt is miatta. Nagyon megérezte ezt Huszár István vizsolyi lakos. Két ízben is volt már büntetve, egyszer 5 évet, egyszer meg 2 évet ült a fegyházban; nem is olyan régen szabadult ki, élénk emlékezetében élt tehát még a falunak. De rosvolt múltja dacára is jogosultnak érezte magát Huszár a boldogságra. Szerelmes volt egy leányba, kit el is akart venni s a leány hajlandóságát is mutatott irányában. Vajda Sándor is ugyanazon leányra vetette szemét és nagyon nem volt tetszése szerint a fegyenc szerelme. Ennek a napokban erős kifejezést is adott, midőn a leánynál találkozott Huszárral és kikelt ellene, hogy egy betörő, gyilkos örüljön, hogy élni hagyják, nem hogy tisztaságos leány után járjon. Huszár módfelett elkeseredett s dühében késével többször megszurta vetélytársát. Most pedig mehet majd vissza a régi helyére, melytől egy boldog szerelem alkalmasint örökre megmentette volna.

Meddig borju a borju? A francia Orleáns-vasút társaság mult ülésén furcsa kérdést vetett fel Colson állami tanácsos.

— Uraim — mondotta — már egy órája tanácskozunk a borjuszállítás tarifája felől. De előbb tudnunk kell: mi is az a borju?

A jelenlevőket némileg meglepte a kérdés. Bouret képviselő, aki azt hitte, hogy mindent tud, így felelt:

— A borju a tehének a... az ivadóka.

— No meg a bikáé — vágott közbe

Bérard államtitkár, aki még okosabbnak vélte magát.

— Nem olyan egyszerű dolog ez szólni Colson. Mikor nem nem borju már az a bizonyos állat, mikor lesz ököre vagy mikor tehén. Hogy alkalmazzák már most a tarifát a vasuti hivatalnokok, ha nem tudják: mikor borju a borju?

Erre heves vita kezdődött a borju-kérdés körül. Végre megállapodtak abban, hogy a borju csak addig borju, míg be nem tölti ifju életének első esztendejét.

— Rendben van — mondta egy párisi mézszáros, mikor e döntést meghallotta — ezentul születési bizonyítvánnyal utaztatom a borjuimat.

Élelmiszer hamisítás.

A burgonya a virsliben nem méreg.

Ne általánosítsunk.

— Beküldetett. —

Egyik helybeli lap erős támadást intézett a hentes iparosok ellen. A cikkíró abban tévedett, hogy általánoságban támadta tisztaságunkat. Ha egyik másik iparos vét a tisztesség ellen, még nem jogosítja fel a cikkírót, hogy egész iparág tisztessége,

jó hírneve ellen törjön. De ugyis vagyunk azokkal a támadásokkal.

A cikkíró adatai egyáltalában nem felelnek meg a valóságnak. Azzal gyanúsít bennünket, hogy mérgezett anyaggal festjük az árunkat és hús helyett főként burgonyát adunk el virsli gyanánt.

Ez egyszerűen mese, először azért mert senki sem festi az árúját, mert ha ezt megteszi úgy büntetendő cselekményt követ el, másodszer azért mert tudommal burgonyát használni is némelyik hentes az nem árt az áru minőségének.

Epen ilyen valótlanosság, az hogy a disznósírt kókuszszírral hamisítanak a hentesek. Iyent állítani, határozottan rágalom.

Csak ismétlem hogy nem helyesen cselekszik a cikkíró amidőn mindanyiuunkat egy kaptafára huz, ha valaki ellen panasza van nevezze azt meg név szerint, de ne bujjon az általánosság köpenye alá!

Kérem a tekintetes szerkesztőségét, hogy soraimat annál is inkább közzétesse, ha sziveskedjenek, mert ezáltal egy egész ipar jó hírnevét tettenézi az a cikkíró.

Vagyok kiváló tisztelettel:

Tokaji János, hentesmester.

Közzgazdaság.

Terményfőzde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése

Budapest, 1905. augusztus 21.

Készaru tartott, határidők szilárdak.

1905. októberi buza	15.96.—98
1906. áprilisi buza	16.48.—48
októberi rozsa	13.00.—02
1905. áprilisi rozsa	13.44.—36
októberi zab	12.18.—20
1905. áprilisi zab	—
1906. májusi tengeri	13.44.—46
1905. júliusi	—
1905. aug.	15.80.—82
szeptemberi	—
1905. augusztusi repce	23.40.—50

REGÉNY-CSARNOK.

A muszka.

Apróságok 1848—9-ből.

Irta: **Novák M.**

Szegény nagyapának sem éjele, sem nappala nem volt. A bírő és más előjárósági tagok nem tudtak a muszkával beszélni és így mindig csak a jegyzőt rántották elő. Természetesen, hogy a gazdasszonynak is volt dolga, állandóan 7—8 idegen evett az asztalunknál. Kenyeret minden harmadnap kellett sütni. Egy nap is vagy hat kenyér sült a kemenczében. Nagyanyám egyéb dolga után járván, egyszer csak észébe jut, hogy nem is nézte még meg a kenyeret valjon jól sült-e? Kinyitja a kemencze száját, be néz; hát Uram Jézus! üres a kemencze. Mit adjak most e sok óhes embernek enni. Megy be az irodába és amugy magyaros hanglajtással oda szól, a háznál levő legfőbb tisztnek:

— No most mit esztek? nincs kenyér egy harapás sem! Valami jó madár kiszedte a fél sülésben levő kenyeret mind. Mit adok nektek enni!

A tiszt felugrik mind egy tigris, neki az ajtóban álló ordináncznak, vagy ahogy ők hívták. Kirántja a kardja mellett csüngő kancsukát és tolvaj, disznó, zsvány és más illő czimzések között vágja szemközt jobb ról, balról, mint a répát.

Az meg állott mint a bivaly, meggörnyedve, szótlanul, az arczán pedig folyt a vér a korbács ütésektől. Nagyanyám megszanta az ártatlan jámbort és „ne öl meg, az Isten áldjon meg, itt a szememláltára”, kérlelte a dühös tisztet. Ez lecsillapodott és így szólt:

— Ó, ne sajnáld!

Ez a kutya még megköszönheti, hogy megvertem, mert ha följelentem, úgy rögtön föbe lövik. A muszka azután alig győzött hálálkodni, hogy nagyanyám pártját fogta, mert mint szolgálatban levőnek neki látni kellett a kenyér tolvajokat, mint a hogy látta is. De úgy gondolta, hogy ne csak a tisztok egyenek belőle és nem szólt.

Hogy mily rabszolga módon bártak a muszka katonával, ezenkívül mutatja az is, hogy ha a tiszt lakása előtt ment el, hiába nem látta a feljebb valóját, lekapta a fejére lapos sapkát és azt hóna alá fogva meg hajolva ment el a lakás előtt. Jámbor, vallásos vakbuzgó volt a muszka. Törőnt, hogy Lánzi uram, a bírő valami muszka altiszttel került össze. A muszkanak valami kellett volna. Csak povadált a jámbor. Lánzi bírő ur meg csak huzogatta a vállát jelezni akarván, hogy nem érti. Ez azonban vagy félre értette a bírő viselkedését, vagy elhagyta türelme, mert előrántván a kancsukát, amugy muszka módon kezdte magyarázni a bírónak, hogy milyen nagy hatalom Oroszországban egy káplár, vagy őrmester. A bírónak sem kellett több a második ütés után „Szégyen a futás, de hasznos” elvet tartván szem előtt, neki lóduit a község háza féé. A muszka utánna, hátulról, püf-paf, ha érte.

Igy rohant a bírő egyenesen a nagy apám szobájába, utánna a dühös muszka káplár ugyancsak pattogva föltett kalappal vagy csákoval vagy a minek hívták. A muszka széjjel néz meglátja az ajtóval szembe a falon függeni egy régi vaskeresztet meg a Jézus Mária képeket, röktön lecsendesedett. Esze nélkül kapta le sapkáját, hóna alá fogta — és hanyta magára a muszka keresztet.

[Folytatjuk.]

A szerkesztésért ideigl. felelnek a lapfőadósok.

Szerkesztői üzenetek.

F. A. H. I. L. G. és **M. I.** Helyben. A szives üdvözlést köszönjük. Nem szólnunk róla semmit.

M. Gyula Esztergom. Sorait köszönettel veszszük tudomásul. A verset nem vettük át, azt le sem közölhetjük. Kérje el azoktól, a kik átvették. Igére-tére számíthatunk. Legyen szerencsénk mennél többször. 25-iki szám kivánt helyre megy.

T. S. Nem áll módunkban átadni, mivel minden összekötötést megszakítottunk; különben sem vállalkoznánk arra a mit kívánt.

Deák Juliska H. Nánás. Levelét kívánsága szerint elintéztük.

Doktor B. Helyben. Bocsáss meg, hogy mostani nagy elfoglaltságom miatt még nem válaszoltam, de az reád úgy sem kedvező. Sajnos, de elkéstél.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Az idény előrehaladottsága miatt

rendkívül

leszállított áron

árusítunk

Mosó zephir, Kreton,

Ruhavászon, Etamine

és Batistokat.

Magánmérnöki munkákat

elvállal

Sipos és Kelen

okleveles mérnökök

műszaki és építési vállalati irodája
DEBRECZEN, Piacz-u. 58.

(Bank-palota.)

Telefon: 297.

Csemege szőlő és bor eladás.

Gróf Dégenfeld József és dr. Balkányi Miklós urak „Erzsébet” szőlőtelepének elárúsító helyei:

Gróf Dégenfeld téren, a kenyér piacon 10-ik számú Wolf százados-féle Szikszay háznál és a

Főpiacon a 26-ik számú háznál levő békési házi kenyér üzletben megnyitattak.

Mindkét helyen a csemege szőlő nagyban és kicsinyben kapható.

A Dégenfeld téri főüzletben az „Erzsébet” szőlő telep kitünő ó bora hektoliterenként igen olcsón megrendelhető.

A nyári idényből

visszamaradt áruk

leszállított áron

árusítatnak el.

Szerb vászon mtr 14 kr. Kartonok 20 krtól. Batisztok, Zepfirek, Delinek stb. Dus választkban Női esernyők 110-től. Fegyházban kötött férfi, női és gyermek harisnyák és sok fel nem sorolt áruk

OLCSÓ ÁRBAN

árusítatnak el.

Doszpoly János utóda

Főtér, Tisza palota.



Hirdetések művészi illusztrálása, szövegezése, eredeti tervezetek kidolgozása és előleges költségvetések feljelen díjtalanul.

JÓ REKLÁM BIZTOS SIKER

GOLDBERGER AV.

BUDAPEST, IV. VÁZSÁR UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből ezeket minden szó 4 fillér. **Vidéki tudakozásán tessék válaszbélyeget csatolni.**

Melyik fiatal ember volna hajlandó állandó levelezésbe lépni egy vigkedélyű uri vagyonos 16 éves leánnyal, kívül szabad óráit együtt is tölthetné. Levelek a kiadóba kéretnek „Muczus” jelige alatt.

„Muczus” jelige alatt levél van a kiadóba és a második számú postahivatalnál.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögésnél a legjobb cukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Budai cukrászda, Jósa és Jóna drogueriájában.

Vetőgépek teljesen kijavítva felelősség mellett poton árban, részlet fizetésre is kaphatók Ráhrmer Sándornál Piacz-utca 26. Nagytrafik udvar.

24 db különböző nagyságu fürdőkád igen olcsón kölesön kapható **Kiss Ignác** bádógosnál Piacz-u. 34. **Új fürdőkádak folytonosan raktáron.** Olcsó szolid árak. Vilányos csengő berendezési vállalat.



Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjótányosabban és jótállás mellett eszközli **Földvári L.** debreczeni első Elektrotechnikai vállalata **Kossuth-utca 1. szám**

az udvarban.) **Villamos felszerelések, zseblémpák, kerékpárok és alkatrészek** raktára. Képes árjegyzék ingyen. — Telefon-szám 168.

Vasesztergályozást, vasgyalu- lást, gépjavítást a legolcsóbban vállal **Preisler Mór** gépműhelye Debreczen, Deák-Ferencz-utca 22.

Gansin a legjobb cipőfényesítő, chevraux és boxcipő-crém. Kapható mindenütt.

Ora javítás szakszerűen és olcsóbban mint bárhol csak is **Kurián Gyula** órásnál Debreczen, Piacz-u. 42.

Bolthelyiség minden órában legforgalmasabb helyen kiadó **Csapó u. 56.**

Csemege szállít 1 frt 10 krért 5 kg-os posta csomagokban és helyben házhoz szállít **Darvas Miksa** csemege szállító kiviteli üzlete Debreczen. Telefon.

Két szobás lakást mellékhelyiségekkel, kerek magános házaspár részére, lehetőleg a város nyugoti oldalán, november elsejére. Czim a kiadóhivatalban.

Két darab dán dogg kutya eladó **Késés-u. 7. sz.** alatt.

Vasesztergályos és géplakatos tanoncok gépműhelybe főlvetetnek **Deák Ferencz-utca 22.**

A „független hírlap” (2 filléres Budapesti Pontikai lap itten pedig kora reggel elárúsítható) kezelésére és utcai elárúsítására **fix fizetés** és jutalék mellett egy megbízható férfit avagy nőt keresek. **Katz Jakab** Arany János utca 9. sz.

Fűszerkereskedő segéd állást keres. Czim a kiadóban.

Intelligens családnál teljes ellátást nyerhet két fiatal ember vagy diák. **Vörösmarty-utca 1.**

100 hl. saját természetű és kezelésű kítőő sesteterti bor, akár egy sommában, akár belőle 50 literet meghaladó mennyiség eladó. Czim a kiadóhivatalnál.

300 korona óvadékkal biztos és állandó állást keres egy intelligens fiatalember. Czim a kiadóhivatalban.

Mr. M. Rose

Berlitzrendszerű

nyelviskolája.

Francia, német, angol nyelv és irodalom osztály- és maganoktatás

külön uri-, hölgy- és gyermekkurzusok.

Felvételek ideigl.:

Simonffy-u. 42. sz.

Naponta d. e. 11-12, d. u. 5-6.

Szabályzatokat kívánatra ingyen és bérmentve

Üveges munkák

és képkeretezések a legolcsóbban elvállaltatnak

Nagy József

üvegesnél

Bethlen-utca 23. szám.**Szőnyeg vásárlás!**

A raktárunkon lévő szőnyegek nagy részét

vélyen leszállított árakon árusítjuk el.

Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű

Brüsszeli szőnyegeinket

igen szép mintákban, melyek 3 frt 20 kr. helyett 1 frt 80 kr. ért kaphatók.

Nagy mennyiségű maradék szőnyegek minden fajból

tetemesen leszállítva.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak néhány hétig tart.

Szabó Lajos fiai cégénél**Debreczen.****Orosházi Kenyér sütőde és Étkező Csarnok**

A kertekben lakó közönség b. figyelmébe ajánlom állandóan friss sütésű

kenyereimet

bármely kertészségbe oda szállítva.

Előjegyzések elfogadhatók és pontosan eszközöltetnek.

== Naponta friss uradalmi vaj. ==**ZÖLD JÓZSEF**polgári és katonai szabó-üzlete bel- és külföldi szövetek raktára **DEBRECZEN, Kossuth-u. 8. szám, a színház mellett.**Van szerencsém szíves tudomásra hozni, miszerint **Prelovsky András** férfi szabó üzletéből, hol 9 évig mint szabász működtem, önállósítás céljából kiléptem és **Debreczenben, Kossuth utca 8. szám alatt, tolyó évi augusztus hó 19-én megnyitottam****férfi szabó-üzletemet.**Elvállalom a legújabb szabású és a legnagyobb igényeket kielégítő **polgári és katonai, vasuti** és mindennemű **sport egyenruhák** készítését; polgári öltönyöket, valamint **magyar dísz és viselő ruhákat**; papi reverendákat, palástokat és lövegeket, reformatus papi zsinati kabátokat stb.**a legjutányosabb árak mellett készítek.**

Gyászöltönyöket, valamint vidéki megrendeléseket 24 óra alatt elkészítek. Egyéves önkéntesek legelegánsabban, szabály szerint, kiváló olcsó árban felszereltetnek, az anyag jó minőségeért, valamint előírás szerinti elkészítéseért felelősséget vállalok. Felhívom a tartalékos tiszt urak figyelmét, hogy bármennemű kinevezetése alkalmával nálam összes szükségletét a legjobb minőségben, olcsó árban beszerezheti.

Nagy raktárt tartok **bel- és külföldi szövetekből** és ezek beszerzésénél nemcsak a divat, hanem a tarósság követelményeit is szem előtt tartom.

Szíves támogatását kérve — vagyok kiváló tiszteltet!

Zöld József polgári és katonai szabó.